

لزوم بهره‌گیری از ظرفیت‌های نمایشگاه کتاب کودک بولونیا

محمدتقی سبحانی نیا

کودک و در ابعاد بین‌المللی، گواه خوبی برای این ادعاست. «نمایشگاه کتاب کودک بولونیا»، بی‌شک، مهم‌ترین اتفاق جهانی در حوزه کتاب کودک به شمار می‌رود. در این نمایشگاه، بیش از هفتاد کشور در سطح ملی و برخی از ناشران بزرگ به صورت جداگانه، در آن شرکت می‌کنند و شرکت‌کنندگان در آن، اهدافی چون: معرفی، عرضه آثار، اخذ ایده، استفاده از تجربه دیگر ناشران موفق، بازاریابی آثار خود، انعقاد قرارداد همکاری، فروش حق راییت و ... را دنبال می‌کنند.

البته حضور در این نمایشگاه و مشاهده وسعت آن از نزدیک و غرفه‌های فراوان و گوناگون و زیبای آن، هر بیننده‌ای را به این نتیجه می‌رساند که باید برای تولید کتاب کودک

در آموزه‌های اسلام، توجه به کودک و لزوم تربیت او در سن کودکی - که از فراگیری و تأثیرپذیری مثال‌زدنی‌ای برخوردار است -، جایگاه برجسته‌ای دارد. تأثیرگذاری تربیت نسل نونهال برای سرنوشت یک ملت، می‌طلبد که به موضوع تربیت کودک و جهت‌دهی مناسب به او توجه ویژه‌ای داشت و برای موفقیت آینده، از اکنون برنامه‌ریزی کرد؛ حقیقتی که در متون روایی ما به روشنی بدان تصریح شده است و برای برخورداری از آینده روشن توأم با بقای هنجارها و ارزش‌های دینی و بومی، راه فراری از آن نیست.

به نظر می‌رسد جهانیان نیز به این مهم پی برده و بر لزوم توجه ویژه به آن واقف‌اند. برگزاری پنجاه و سه سال نمایشگاه مهم در عرصه کتاب

برآورده می‌ساختند؛ از این رو، طالبان کارهای شاخص و ارزنده، معمولاً بازدید خود را از این غرفه‌های مهم آغاز می‌کردند و پس از بازدید از غرفه‌های مهم، در صورت برآورده نشدن همه آنچه به دنبالش بودند، به غرفه‌های کوچک‌تر و کم‌محتواتر سر می‌زدند.

با عنایت به این مختصر، این سؤال مطرح می‌شود که: آیا جمهوری اسلامی ایران در این نمایشگاه، حضوری درخور و شایسته داشت؟ و آیا غرفه‌های ایرانی دایر در نمایشگاه توانسته بودند هم از نظر کمی و هم از نظر کیفی، نمایندگی مناسبی برای کشور عزیز ما باشند؟

BOLOGNA CHILDREN'S BOOK FAIR

در پاسخ باید اعتراف کرد که جمهوری اسلامی ایران، تقریباً همه‌ساله در این نمایشگاه شرکت داشته و گاهی از حضور آن تجلیل شده است؛ اما واقعیت این است که این حضور، شایسته نظام جمهوری اسلامی نبوده و نتوانسته است برآزنده نظام مقدس اسلامی و نمایانگر اندیشه آرمانی آن باشد.

به راستی اگر ایران عزیز ما از یک اندیشه ناب برخوردار و در صدد معرفی آن در سرتاسر جهان است و اگر بر این باور است که معارف

برنامه‌ریزی کرد و متصدیان فرهنگی هر کشور را بر آن خواهد داشت تا در این نمایشگاه به ارائه بهترین آثار ناشران کشور خود اهتمام ورزند و یا از شرکت ناشران برتر در حوزه نشر کودک خود، به شکل ویژه‌ای حمایت کنند.

نمایی از حضور برخی کشورها در نمایشگاه

تعداد فراوان سالن‌ها و بزرگی غرفه‌های نمایشگاه کتاب بولونیا، امکان بازدید تفصیلی از تمام نمایشگاه را از هر بیننده‌ای سلب می‌کند. شاید در هر روز بتوان چهار یا پنج سالن را بازدید کرد؛ اما آنچه حایز اهمیت است، حضور ملی اغلب کشورها به همراه غرفه‌آرایی ویژه و منحصر به فرد آنهاست که از میزان بهایی که آن کشور برای حضور در آن نمایشگاه قایل است، حکایت می‌کند.

غرفه‌های کشورهایی چون: آلمان، فرانسه، امریکا، هلند، کره جنوبی، تایوان، اندونزی، مالزی و هند، از جمله غرفه‌هایی بودند که گوی سبقت را از بالغ بر هفتاد کشور حاضر دیگر ربوده بودند و جلوه‌ای ویژه داشتند. ویژگی این غرفه‌ها را باید در وسعت، زیبایی و غرفه‌آرایی ویژه، محصولات و محتوای متنوع و حضور کارشناسان توانمندی که می‌توانستند مخاطبان بسیاری را جذب و با آنان مذاکره و تفاهم کنند، دانست.

این غرفه‌ها غالباً انتظارات هر بیننده‌ای را

دین اسلام و مکتب اهل بیت علیهم السلام با فطرت بشر سازگار است و در صورت آگاهی بشر از آن معارف، جذب آن خواهند شد،^۱ و اگر ملت ایران، انقلاب کرده و پشتوانه انقلابش، فکر و ایدئولوژی بوده است، انتظار این است که برای معرفی اندیشه غنی این مکتب بویژه در خصوص کودک، هر سال نظام مندتر و حساب شده تر از قبل عمل کند و بهتر از آنچه که تاکنون بوده، حضور یابد.

رایزنی با مسئولان برگزار می‌نمایند، و البته با صرف هزینه‌ای بیشتر، نسبت به در اختیار گرفتن فضایی مناسب برای غرفه اقدام نموده و با طراحی و آراستن غرفه با همراهی برخی از مهم‌ترین و معتبرترین ناشران، به ارائه معارف و یافته‌های خود در موضوع کودک و نوجوان با قالب‌ها و اشکال روزآمد اقدام شود و با حضوری درخور و شایسته، ضمن معرفی آثار ارزنده تولیدی در کشور، موجبات رشد و ارتقای تولید و توزیع کتاب را نیز فراهم آورد.

بنا بر این، با اتکا به پشتوانه دینی مستحکم، باید با شرکت هدفمند و با برنامه، هم در جهت انتقال معارف دینی به آن سوی مرزها و هم فراگیری و روزآمدسازی خود از صاحبان فن و تجربه از آن سوی مرزها در چنین بازار مهمی، تلاش و کوشش کرد و اندیشه دینی و تربیتی خود را به بهترین شکل ممکن معرفی نمود. البته روشن است که بهره‌های متنوع و حایز اهمیتی از حواشی حضور شایسته در نمایشگاه یادشده متصور است که باید آنها را نیز مغتنم شمرد و در مقایسه با هزینه اندکی که صورت می‌گیرد، دستاوردهای ارزشمندی از آن به دست می‌آید.

بر این اساس، لازم است ضمن فراهم آوردن مقدمات و پیش‌بینی‌های لازم و نیز از طریق

۱. امام علی بن موسی الرضا علیه السلام به یکی از یاران خود فرمود: «رحمت خدا بر آن کسی که امر ما را زنده کند». راوی می‌گوید: «چگونه می‌شود که امر و موضوع مورد اهتمام شما زنده می‌شود؟ امام رضا علیه السلام می‌فرماید: «علوم و معارف اهل بیت را فرا بگیرند و آن را به مردم [و به دل‌های مشتاق و ذهن‌های جستجوگر] منتقل کنند» (ر.ک: میزان الحکمه، ج ۸، ح ۱۳۷۹۷).

چند پیشنهاد

نویسنده در پایان، علی‌رغم تقدیر و سپاس فراوان از همه تلاشگران خدوم در جهت برپایی غرفه‌های ایرانی و حمایت‌های صورت گرفته برای شرکت در این نمایشگاه، مواردی را در راستای تقویت حضور در سال‌های آینده به شرح ذیل پیشنهاد می‌کند:

۱. نهاد متکفل حضور و برپایی غرفه جمهوری اسلامی ایران با تعیین وظایفی مشخص برای متصدیان امر، در برپایی غرفه‌ای در شأن کشور عزیز اسلامی مان اقدام نماید.

۲. پس از پایان نمایشگاه، گزارش مبسوطی از انجام آن ارائه و با حضور صاحب‌نظران، خبرنگاران و منتقدان نسبت به برگزاری کنفرانس خبری اقدام شود و آسیب‌ها مورد شناسایی قرار گیرد و برای سال بعد مرتفع گردد.

۳. بودجه اندکی (حدود یک تا دو میلیارد تومان) برای شرکت در نمایشگاه و حمایت از ناشران معتبر در این خصوص در نظر گرفته شود.

۴. آیین‌نامه‌ای برای شرکت مطلوب، هدفمند و نظام‌مند، تدوین و به اجرا گذاشته شود.

۵. از ناشران معتبر و در راستای راه‌اندازی

غرفه دعوت شود و آثار شاخصی برای شرکت و عرضه در نمایشگاه تعیین گردد. ۶. از افراد شاخصی از جمله، چند ناشر، نویسنده و تصویرگر برای حضور در نمایشگاه و ارائه مشاوره و نیز مذاکره برای انعقاد قراردادهای همکاری و یا قرارداد خرید و فروش حق رایت کتاب در غرفه جمهوری اسلامی دعوت شود.

نکته پایانی این که: نهاد مسئول برای شرکت در نمایشگاه نباید نگاه انتفاعی داشته باشد و صرفاً باید نسبت به جاری ساختن اندیشه تعلیم و تربیت کودک از منظر دین و اخلاق اهتمام ورزد و نفع ناشران حاضر در غرفه مرکزی یا ناشران مستقل ایرانی شرکت‌کننده را نفع خود ببیند و بداند که این بودجه و زحمات متحمل شده، وظیفه‌ای از طرف نظام مقدس جمهوری اسلامی برای ترویج و توسعه اندیشه ایرانی و دینی بوده است.

والحمد لله

گزارش تصویری از نمایشگاه کودک بولونیا - ۲۰۱۶ م

اندونزی

هلند

فرانسه

آلمان

تایوان

ایران

